Nuorten Osasto

Muistelma kaivosalueelta.

Tositapauksen mukaan kirj. Jenny Trast.

Jyristen nousi ja laski nostokori mustasta kaivosaukosta aina ylös tullessaan ollen täytettynä punasen ruskeella rautamullalla. Katsellessani nostokorin tahdikasta nousua ja laskua, aprikoin mielessäni kuinkahan raskasta onkaan kaivostyömiehen työskentely siellä satojen jalkojen syvyydessä, kosteissa, vähäilmaisissa, ahtaissa sokkeloissa, missä vallitsee ikuinen pimeys, ainoastaan savuava kynttilä suoden hiukan valoa heille työskennellessään siellä, missä musta, kaamea kuolema on joka hetki Damokleen miekan lailla uhkaamassa heitä.

Aivoissani risteili ajatuksia, kuinkahan monta tuskan hikihelmeä jokainen rautamullalla täytetty nostokori tuopi mukanaan sieltä maan syvyydestä niiden miesten otsilta, jotka pitkävartisissa kumisaappaissa raskaisiin öljyvaatteisiin pukeutuneina irrottavat maan uumenista tuon harvoille loiseläjille satumaisia rikkauksia tuottavan rautamullan.

Samalla keskeytti mietelmäni sydäntävihlova hätähuuto, ja suureksi kauhukseni sain nähdä nostokorin nousevan hirveällä vauhdilla ylös kaivosaukosta, ei rautamullalla täytettynä, vaan joitakin kaivosmiehiä nousi sen mukana. Koneenkäyttäjä, joka oli saanut väärän ylösnostomerkin, tai jostain muusta syystä ei pysäyttänyt nostokoria maanpinnalle tullessa, vaan kiidätti sen hirveällä vauhdilla ylös kaivosaukon päätteeseen. Sydämeni oli jähmettyä kauhusta katsellessani sitä näkyä mikä seurasi kun nostokori kallistui kuten tavallista tyhjentämään sisältönsä. Kaksi miehistä, ne jotka seisoivat nostokorin laidalla, syöksähtivät sieltä huimaavasta korkeudesta alas kaivosaukon suojusaidan viereen.

Siunaillen ja vaikeroiden kiiruhti lähelläolevista asunnoista naisia kaivosaukolle. Heidän mukanaan riennän sinne minäkin. Kaamea, unohtumaton näky avaantui siellä eteemme. Kaksi nuorta, juuri äsken vielä elämänhaluista työnraatajaa lepäsi vieretysten verissään edessämme. Synkeinä ja surullisina katselevat työn vaaroissa karaistuneet kaivosmiehet sortuneita tovereitaan kolkosti puhellen. "Siinä meni taas kaksi kunnon toveria. Jani on jo aivan kuollut ja Tomi myöskin näyttää tekevän loppua."

Samalla saapui paikalle kalpeana ja vapisten nuori nainen. Luotuaan silmäyksen maassa makaaviin miehiin horjahti hän tuskallisesti parahtaen Tomin rinnoille. Oudosti korahteli Tomin rinta, punasena virtana pulppusi lämmin veri hänen otsastaan värjäten hien ja rautamullan tahrimat kasvot, joita hänen nuori vaimonsa murtuneena, itkien hyväili. Rattaat, joilla ruhjoutuneita lähdettiin kuljettamaan pois kaivosaukolta, olivat jo saapuneet. Juuri kun työtoverit hellävaroin asettivat verissään hervotonna lepäävää Tomia rattaille, aukasi hän väsyneesti silmänsä, hiljaa kuiskien: "Vanja, Vanja... Hyvästi Vanjani!"

Samalla kun rattaat läksivät liikkeelle, kaatui Vanja pyörtyneenä maahan, josta hänet kannettiin lähellä olevaan asuntoonsa. Muutamaa päivää myöhemmin näin samasta asunnosta ruumissaattueen hiljaa lähtevän liikkeelle. Lähinnä ruumiskirstua mustaan surupukuun puettuna seurasi Vanja. Hän, joka pari kuukautta aikaisemmin morsiusharsolla ja myrttikruunulla kaunistettuna, onnellisenä, täynnä elämänhalua vietti häitään Tomin kanssa, nyt murtuneena, vertavuotavin sydämin saatteli kapitalistisen riistojärjestelmän uhrina sortunutta sulhoaan viimeiseen lepoon.

Hilmalle.

Kaksi vuotta on umpeen kulunut siitä kun tapasin sinut keskivaltioissa, eräässä pienessä ja sievässä suomalaisessa farmikylässä. Olit juuri tullut Suomen sydänmailta, etkä ollut vielä silloin nähnyt elämän sitä osaa, jota puutteeksi ja kurjuudeksi nimitetään. Olit silloin vielä nuori ja kaunis, synnyinmaasi puna purppuroi poskesi ja kirkkaista sinertävistä silmistäis leimusi nuoruuden puhdas viattomuus. Olithan syntynyt, kasvanut ja elänyt kodissa, jossa isäsi ja äitisi sinua neuvoi ja opetti. Monen monta hikipisaraa isäsi otsaltansa sinun tähtesi pois pyyhkäsi, suojellakseen sinua vaanivalta nälkäkuolemalta. Hän teki minkä taisi kasvattaakseen sinusta ihmistä, joka voisi seisoa vastuksia ja viettelyksiä vastaan, eikä äitisikään voimiansa säästänyt. Usein hän tähtesi valvoi, lukemattomia kyyneleitä vuodatti ja hartaimmat huokaukset sinun edestäsi korkeuteen lähetti, pyytäen korkeimman suojelusta sinulle siellä, jossa hän ei voi sinun turvanasi ja neuvonantajanasi olla.

Silloin kun sanoit viimeiset jäähyväiset noille rakkaille, ijäti muistossasi säilyville vanhemmillesi, muistatko miten hellästi he sinuun kyynelsilmin surulliset katseensa loivat, mitenkä lempeästi, vallankin äitisi, sinut rintaansa vasten painoi. Silloin he lausuivat sinulle toivon ja rohkaisun sanoja. He käskivät sinun uskomaan jumalaan, turvata häneen ja ottaa hänet matkaoppaaksesi. Se oli heille kaikein asia ja he toivoivat, että sinäkin sen matkaasi ottaisit lähtiessäsi vieraalle maalle vieraitten kansallisuuksien keskuuteen leipääsi ansaitsemaan.

Mutta vaikka he antoivatkin matkaasi virsikirjan ja jumalan, jättivät he antamatta sen, jota sinä eniten olisit täällä tarvinnut, elämän kokemusta. Vaan mistäpä he sitä olisivat voineet antaa, mistäpä he ymmärsivät suuren mailman monimutkaista elämää, että he siitä olisivat osanneet sinulle kertoa, sillä olivathan he yksinkertaisia maalaisia. Maaseudun yksitoikkoisessa, vaatimattomassa ja hiljaisessa elämässä he itsekin ovat syntyneet, kasvaneet ja eläneet, ei heidän vanhempansa ole heille elämästä osanneet kertoa, mistäpä he siis olisivat enempi oppineet.

Näin tulit sinä, elämästä ja sen varjopuolista tuntemattomana ja kokemattomana, ainoastaan jumala matkaoppaanasi, tänne suureen mailmaan. Sielullisen tuntemuksesi täytti nuoruuden toivehikas kevät. Elämäsi oli suuria toiveita, unelmia ja itsestään häipyviä utukuvia täynnä. Sinä unelmoit silloin tulevasta onnestasi, elämäsi nautinnoista ja huvituksista. Nuo unelmat heijastaen puhtaassa, viattomassa sielussasi, saavuit kaupunkiin, tietämättä siellä löytyvistä vaaroista ja vastuksista, jotka tulivat elämäsi murjojaksi ja murhaajaksi.

Joutuessasi nyt amerikalaiseen suurkaupunkiin jouduit sinä näkemään todellista liikemailman elämää ja samalla siihen osaa ottamaan. Englanninkieltä taitamattomana olit pakotettu ottamaan työpaikan minkälaisen satuit saamaan, tai et saanut mitään, joten jouduit kulkukoiran tavoin kaupungin katuja kuljeskelemaan ihmisten pilkattavaksi ja naurettavaksi. — Eteesi astui nyt elämä kaikkine varjopuolineen. Sinun olisi tullut kulkea monien viettelyksien ja pettymyksien lävitse, mutta oltuasi liian kokematon sinä uskoit liian paljon, ja sorruit. Tuntien yksinäisyytesi ja turvattomuutesi olit heikko tämän mailman myllerryksille, jouduit pettymyksen pauloihin, jotka kietoivat sinut siksi lujalle, että et voinut enään nähdä missään pelastustasi.

Iloinen, puhdas ja vaatimaton luonteesi sai tästä ankaran tärähdyksen, nuoruutesi unelmat häipyivät kuten varjo, elämäsi näytti nyt toivottomalta — myydä itsensä tai kuolla, ne olivat ainoat kysymykset enään jäjellä. Katkeralta tuntui sinusta myydä itsesi, mutta vielä katkerammalta tuntui kuolema — vallankin nälkäkuolema. — Mitäs muuta kuin sanoa hyvästit vanhemmillensa ja kaikille omaisillensa, unhottaa lapsuutensa herttaisimmat ajat sekä entiset ystävät, sammuttaa kaiken sielullisen elämän ja tappaa itsestänsä lopunkin ihmisyyden. Nyt ei tarvitse enään mitään muuta kuin astua sisään ja niin on tullut taloon lisää yksi uusi tulokas, yksi uusi — portto.

Tuolla porttolan seinäin sisällä näen sinut, vaan en enään puhtaana ja viattomana kuten ennen. Kasvot ovat valjenneet entisestään, ei niissä enään nuoruuden viaton puna loista, ainoastaan punamaalin väri on ne saanut heleänpunaisiksi. Silmistäsi on puhtauden ja viattomuuden loiste sammunut ja nyt ne välähtelevät kuin pedon silmät, silloin kun se on saaliinsa kimpussa. Sydämesi ei syki enään pelkästä rakkaudesta — se on kovettunut kiveäkin kovemmaksi, sillä myydessä rakkautta rahan edestä ei tarvita sydäntä.

Ihmiset, jotka sinut kadulla näkevät, luovat sinuun halveksivan katseen, sinun seuraasi julkisuudessa karttavat kaikki, vieläpä nekin, jotka sinua porttolan seinäin sisällä käyttävät intohimojensa tyydykkeeksi.

Tuon halveksitun asemasi sinä olet tullut kenties jo itsekin näkemään, ja siksi, ollessasi siellä yhteiskuntamme lokaviemärissä, ovat sinun inhimilliset tunteesi täysin sammuneet, joten sinulla ei ole enään voimia nousta.

Olevien olojen pakotuksesta sinä jouduit ensimäisten viettelysten uhriksi. Yhteiskunnan sortamana sinä sorruit porttolaan, ja yleisen mielipiteen painamana sinä et pysty enään nousemaan ylös.

Sinä olet sortunut. Sielusi ja ruumiisi ovat joutuneet kaupatavaraksi, joita toiset käyttävät intohimojensa tyydytykseksi. Sielullinen olemuksesi on niin pirstaleiksi sirpoutunut, että et tunne enää itseäsi ihmiseksi, vaan halveksit omaa itseäsikin, joten et etsikään enää pelastusta muualta kuin kuolemasta.

Näin sorruit sinä parhaassa nuoruuden kukoistuksessa, kuten miljoonat raatajasisaresi ovat sortuneet ennen sinua. Yhteiskunnan murjomana täytyy työläisnaisen kuten miehenkin joutua kuin koirain ahdistama jänis, etsien mistä saisi suojaa ja turvaa edes sen verran, että päänsä saisi suojatuksi ahdistajistaan, vaikkapa sitten muu ruumis joutuisikin yhteiskunnan raatelun esineeksi.

Näin on sinunkin asiasi laita. Uskoit täten saavasi elämällesi turvaa, mutta nyt näet, että se uskomasi turvapaikka onkin sinulle täydellinen helvetti, joka, saatuansa haltuunsa naisen, ei laskekaan häntä enää sieltä pois, vaan nielee hänet pohjattomaan kitaansa. Sinäkin jouduit täten yhteiskuntamme uhrialttarille.

Tuosta huolimatta vien tuhannet terveiset sinulta ystävillesi ja erittäinkin vanhemmillesi, jotka sinusta paljon pitivät, vaan paljon enempi sinusta toivoivat, mutta laittoivat sinut liian heikoilla matkaeväillä matkalle, joten heti jouduit tuulten ajelehdittavaksi ja myrskyn runneltavaksi. Saat olla varma siitä, että he vielä ajatuksissa muistavat sinua, sekä toivovat tulevan pelastuksen Hilmalle.

E. S—mi.

VANHEMPAIN TOIVO.

Nyt on juhlien aika jolloin me vanhemmat levähdämme hetkeksi jokapäiväisestä raadannasta ja uhraamme lepohetkemme ahmiaksemme tietoa, jota emme tule koskaan liian paljoa saamaan luokkaamme koskevissa asioissa. Myöskin haluamme tehdä joulun niin hauskaksi ja iloiseksi kuin mahdollista teille pienokaisille. Me otamme osaa teidän lasten iloihin ja murheisiin.

Tiedättekö mitä ajattelemme ja toivomme teistä? Menemme ajatuksissamme menneisyyteen, meidän omaan lapsuusaikaamme. Toisilla meistä on voinut olla ehkä valoisampi lapsuusaika, mutta uskon enemmistöllä sen olleen varjoisamman kuin teillä. Taloudellisesti ehkä ette ole tilaisuudessa nauttimaan paremmista elämän mahdollisuuksista kuin mekään. Mutta on yksi ainakin jonka voimme teille lahjottaa — ja se on toivo, taisteluinto paremman yhteiskunnan luomiseksi, yhteiskunnan, jossa kaikilla lapsilla on kylliksi leipää ja vaatteita, jossa he ovat tilaisuudessa elämään lapsuusaikansa vanhempain hellästi kasvattamina ja vaalimina, jossa ei kenenkään äidin tarvitse jättää pienokaisiaan kadun kasvatettaviksi, ja jossa ei kenenkään lapsen tarvitse kulkea mieron katkeraa polkua. Silloin tulee olemaan kaikilla lapsilla iloinen joulu, silloin ei toisten lasten tarvitse katsella allamielin, kun toiset lapset saavat yltäkyllin lahjoja toisten jäädessä osattomiksi. — Niin — tämä on meidän toivomme teistä tulevasta sukupolvesta. Toivomme teidän katsovan rohkeasti tulevaisuutta, rohkeasti ottavan osaa luokkamme taisteluun. Kun te pienokaiset jo